

**Vaikutus selvitys;
Kehitysvammaisten henkilöiden
sijoittuminen palkalliseen
työsuhteeseen ja avotyötoimintaan
Keski-Suomessa 2021**

Meijän kyvyt käyttöön –hanke
Lahti Jenna
Nyysönen Sampsa

Keski-Suomi

Kysely toteutettiin touko-kesäkuun 2022 aikana Webropol-kyselynä kuntien vammaispalveluihin.

Kyselyyn saatiin vastauksia 17 ja vastausprosentti oli 100.

Saarikan vastaus käsittää kuntayhtymän alueen, joka muodostuu viidestä (5) kunnasta. Näiden (Saarijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi) vammaispalvelut järjestetään kuntayhtymän toimesta.

Luhangan kunnan palvelut tuottaa Joutsa.

Vertailuna käytettiin Pirkanmaalla tehtyä vastaavatyypistä tiedonkeruuta ja sen visuaalista ilmettä.

Kyselyssä kysyttiin myös työ- ja päivätoimintaan osallistuvien määrää, mutta tähän koosteeseen poimittiin vain avotyötoimintaan ja palkkasuhteiseen työhön osallistuvat.

Tietoja pyydettiin vuoden 2021 tilastoista.

Keski-Suomen
alueen
kehitysvammaiset
ihmiset
avotyötoiminnassa
2021

Kunta	Palveluihin osallistuvien määrä n =	Avotyötoimintaan osallistuvien määrä hlöä	Avotyötoimintaan osallistuvien määrä %
Hankasalmi	33	8	24,2 %
Joutsa ja Luhanka	23	1	4,3 %
Jyväskylä	363	50	13,8 %
Jämsä	88	5	5,7 %
Keuruu	35	0	0,0 %
Kinnula	6	0	0,0 %
Konnevesi	15	3	20,0 %
Laukaa	66	29	43,9 %
Multia	14	2	14,3 %
Muurame	18	3	16,7 %
Petäjävesi	10	7	70,0 %
Pihtipudas	23	4	17,4 %
Saarikka	70	10	14,3 %
Toivakka	11	3	27,3 %
Uurainen	14	4	28,6 %
Viitasaari	45	11	24,4 %
Äänekoski	73	17	23,3 %
Yhteensä	907	157	17,3 %

Keski-Suomen
alueen
kehitysvammaisten
työllisyystilanne
2021

Kunta	Palveluihin osallistuvien määrä n =	Palkallisessa työsuhteessa työskentelevät hlöä	Palkallisessa työsuhteessa työskentelevät %
Hankasalmi	33	1	3,0 %
Joutsa ja Luhanka	23	0	0,0 %
Jyväskylä	363	25	6,9 %
Jämsä	88	2	2,3 %
Keuruu	35	0	0,0 %
Kinnula	6	0	0,0 %
Konnevesi	15	0	0,0 %
Laukaa	66	1	1,5 %
Multia	14	0	0,0 %
Muurame	18	0	0,0 %
Petäjävesi	10	0	0,0 %
Pihtipudas	23	1	4,3 %
Saarikka	70	1	1,4 %
Toivakka	11	0	0,0 %
Uurainen	14	0	0,0 %
Viitasaari	45	*1	*2,2%
Äänekoski	73	2	2,7 %
Yhteensä	907	32+*1	3,5+*0,1%

*Työllistynyt osuuskunnan
kautta

Kuvaile, millä tavalla kunnassanne edistetään kehitysvammaisten työllistymistä suoraan työsuhteeseen työhön?

---

17 vastaajasta kahdeksan (8) kertoi, että heillä ei ole kehitysvammaisten työsuhteeseen työhön työllistymistä edistävää palvelua

---

“Kehitysvammaisille suunnattu työ- ja päivätoiminta järjestetään läheisessä yhteydessä kunnan työllisyyspalveluiden kanssa, jolloin neuvontaa ja tukea on tarjolla myös yksilö- ja työvalmentajilta.” (Joutsa)

“Kätevältä saa myös yksilöllistä valmennusta ja tukea juuri työpaikan löytämiseen, työn hakemiseen, työn aloittamiseen ja työsuhteen ylläpitämiseen.” (Jyväskylä)

“Vammaispalvelussa on lisätty kuntoutusohjauksen resurssia ja lisäksi Äänekosken kaupunki on osallistunut hankkeiden kautta palveluiden kehittämiseen mm. Tuettu osuuskunta-mallihanke.” (Äänekoski)

“Kunnan Onnelan työtoiminnan ohjaaja järjestelee ja etsii oman työnsä ohella asiakkailleen mielekästä tekemistä. Koronaa ennen 2 työtoiminnan asiakasta kukkakaupassa apulaisena. K-kaupan kanssa neuvottelut käynnissä 1 avustajan työpanoksesta, kariutui koronaan.” (Petäjavesi)

“Nykyisten avotyötä tarjoavien yritysten kanssa on käyty keskusteluja työsuhteesta tuloksetta. Tänä keväänä on ehdotettu ylemmälle johdolle työhönvalmentajan palkkaamisesta alueellemme. Tällä hetkellä palveluiden piirissä on ainakin 20 asiakasta jotka hyötyisivät työhönvalmentajan palveluista. Työhönvalmentajaa tarvitaan yritysyhteistyön lisäämiseksi, ja asiakkaiden oikea-aikaisen tuen varmistamiseksi.” (Saarikka)

“Työ- ja päivätoiminta on ulkoistettu ja tulevassa sopimuksessa edellytetään työhön valmentamista niissä tilanteissa, joissa asiakkaalla olisi mahdollisuus työllistyä työtoiminnan ulkopuolelle.” (Muurame)

“Liian moni on jämähtänyt avotyöhön. Jokunen on saatu työllistettyä ja toivossa eletään, että yhä useampi saisi sen oikean tuetun työpaikan.” (Laukaa)

“Avotyön kautta työllistyminen, joka on käytännössä tarkoittaa sitä, että toimintakeskus maksaa työntekijälle osallisuuspalkkiota avotyöstä ja laskuttaa työnantajaa. Kuntoutuksen ohjaaja käy asiakkaan kanssa työpaikoilla kokeilemassa erilaisia avotöitä ja pyrkii tällä toiminnalla jalkauttamaan kehitysvammaisia työelämään. Kehitysvammaisten kanssa käydään keskustellen läpi kiinnostavia työpaikkoja. Työllisyys Hankkeen kautta on rakennettu asiakkaille CV:t, joiden avulla kehitysvammaisten olisi helpompi hakea töitä ja näyttää osaaminen. Hankkeen kautta on mahdollista myös työllistää kehitysvammaisia paikallisiin yrityksiin.” (Viitasaari)

“Jos asiakas on taidoiltaan työhön suuntautuva, pystymme omissa toiminnoissa selvittämään mihin pystyy, yritykselle on helpompi sanoittaa tuen tarpeet. Tällä hetkellä työnantajat eivät ole ottaneet toiminnoissa olevia asiakkaitamme.” (Keuruu)

Järjestetäänkö kunnassanne/alueellanne kehitysvammaisille kohdennettuja tai kaikille tarjolla olevia tuetun työllistymisen palveluita, jotka ovat kehitysvammaisten saatavilla?

---

17 vastaajasta kahdeksan (8) ilmoitti, että heillä ei ole kehitysvammaisille kohdennettuja työllistymistä edistäviä palveluita.

Palvelua järjestetään:

”Asiakas saa ohjaajalta tukea työpaikan löytämiseen, työn hakemiseen, työsopimusten tekoon, työhönvalmennusta ja työsuhteen ylläpitämiseen. Sekä yhdessä hoidetaan virastoasiat työllistymiseen liittyen.” (Laukaa)

”Toimintakeskuksen ohjaajat tekevät työhönvalmennusta oman työnsä ohella.” (Hankasalmi)

”Avotyö kuntoutuksen ohjaajan ohjaamana, tuettu avotyö kuntoutuksen ohjaajan ohjaamana.” (Viitasaari)

”Järjestetään, Työvalmennus Kätevä. Kätevä on juuri kehitysvammaisille henkilöille suunnattu palvelu. Kätevällä valmentaudutaan työelämään, ryhmämuotoisesti.”(Jyväskylä)

Jonkinlainen toimintamalli palvelusta:

”Vammaispalvelun oma kuntoutusohjaaja tukee kehitysvammaisen henkilön työllistymistä mutta saatavilla ei ole kohdennettuja työllisyyspalveluita tähän tarpeeseen.” (Äänekoski)

”Työhönvalmennusta ei Saarikan alueella tällä hetkellä ole. Kahdelle asiakkaalle järjestettiin vuonna 2021 työharjoittelu vammaispalveluiden kautta, toinen sai harjoittelun jälkeen kesätöitä yrityksestä.” (Saarikka)

”Vammaispalveluohjaaja antaa tarpeen mukaan työhönvalmennusta/avustaa työllistymisessä muun työnsä ohessa. Erillistä palvelua ei ole tähän liittyen.” (Konnevesi)

”Ei ole tällä hetkellä. Mikäli asiakkaalle tulisi tarve kyseiselle palvelulle, räätälöitäisiin se hänelle kehitysvammaisten työ- ja päiväkeskus Uuraspajan toimesta.” (Urainen)

”Ainakaan kaupungin työllisyyspalveluissa ei ole erityisesti kehitysvammaisille kohdennettuja palveluja. Työvalmennussäätiö Avitus vastaa alueellamme kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnasta sekä avotyöpaikkojen etsimisessä. Avituksesta tukea, jos joku olisi työllistymässä.” (Jämsä)

- Pirkanmaalla tehty hyvin samanlainen kysely, jonka yhteenveto seuraavilla dioilla.

- Pirkanmaalla kysely tehty koko maakunnan alueelle vuonna 2021 (4-9/21)
- Kyselyssä on huomioitu kuntien vammaispalveluiden piirissä olevat täysi-ikäiset kehitysvammaiset ihmiset, ja kuinka moni heistä on palkkatyössä ja avotyötoiminnassa
- Pirkanmaalla toimii osuuskunta, jonka kautta satunnaisesti työtuloja saavia
- Neljältä (4) paikkakunnalta ei tietoja (Parkano, Kihniö, Juupajoki, Mänttä-Vilppula)

Pirkanmaan tilanne

Avotyötoimintaan osallistuvat

Pirkanmaan alueen kehitysvammaiset ihmiset avotyötoiminnassa 2021

Kunta	Täysi-ikäiset kehitysvammaiset ihmiset	Avotyötoiminnassa hlö	Avotyötoiminnassa %
Akaa	75	3	4%
Hämeenkyrö	58	5	8,6%
Ikaalinen	36	6	16,7%
Kuhmoinen	13	1	7,7%
Kangasala/Pälkäne	170	3	1,8%
Lempäälä	86	6	7,0%
Nokia	229	11	4,8%
Orivesi	33	4	12,1%
Pirkkala	56	2	3,6%
Ruovesi	22	2	9,1%
Sastamala/Punkalaidun	190	21	11,1%
Tampere	908	56	6,2%
Urjala	22	1	4,5%
Valkeakoski	64	2	3,1%
Vesilahti	12	1	8,3%
Virrat	39	4	10,3%
Ylöjärvi	88	5	5,7 %
Yhteensä	2101	133	6,3 %

Kesävää kasvua ja työtä -ohjelma

Pirkanmaan tilanne

Palkkasuhteiseen työhön työllistyneet

Pirkanmaan alueen kehitysvammaisten ihmisten työllisyystilanne 2021

Kunta	Täysi-ikäiset kehitysvammaiset ihmiset	Palkallisessa työsuhteessa hlö	Palkallisessa työsuhteessa %
Akaa	75	5	6.7%
Hämeenkyrö	58	2	3,4 %
Ikaalinen	36	1	2,7 %
Kuhmoinen	13	0	0,0 %
Kangasala/Pälkäne	170	9	5,3 %
Lempäälä	86	1	1,2 %
Nokia	229	3	1,3 %
Orivesi	33	1	3,0 %
Pirkkala	56	5	8,9 %
Ruovesi	22	0	0,0 %
Sastamala/Punkalaidun	190	3	1,6 %
Tampere	908	50+20	5,5%/7,7%
Urjala	22	1	4,5 %
Valkeakoski	64	3	4,7 %
Vesilahti	12	0	0,0 %
Virrat	39	0	0,0 %
Ylöjärvi	88	2	2,3 %
Yhteensä	2101	86+20	4,1%/5,0%

Tampereen sekä koko Pirkanmaan toisessa työllisyysprosentissa on otettu mukaan satunnaisesti osuuskunnan kautta työtuloja saavat ihmiset.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Huomioita Keski- Suomesta ja Pirkanmaalta

Keski-Suomessa tarjotaan tällä hetkellä työllistymiseen tähtäävää työhönvalmennusta julkisella sektorilla vain Työvalmennuspalvelu Kätevässä. Toimintaan on resursoitu henkilöstöä. Jyväskylän työllistymisprosentti 6,9%.

Niissä kunnissa, joissa kehitysvammaisten työllistämisen tukemiseen ei ole resurssia, on työllistyneiden määrä pieni tai työllistyneitä ei ole lainkaan.

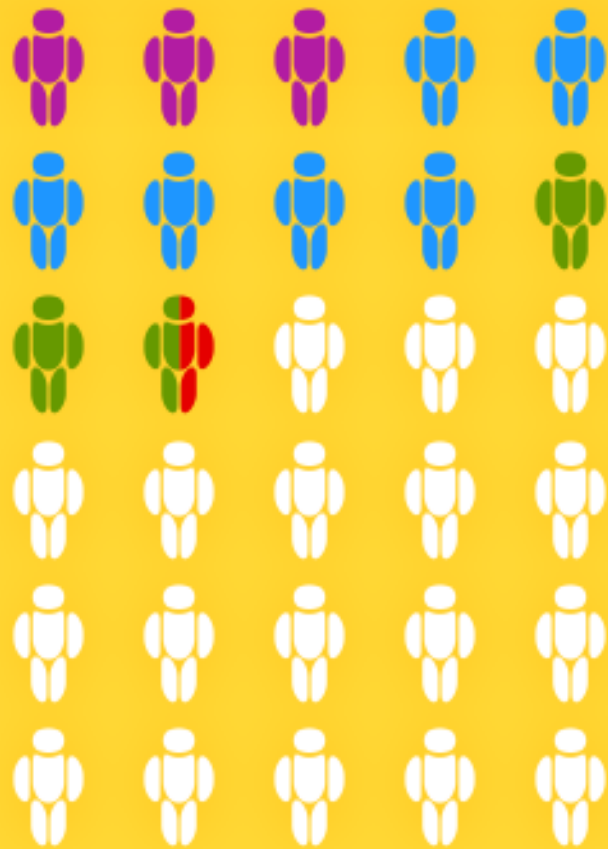

Työkykyohjelman hankkeen aikana muutama kunta Keski-Suomessa on alkanut pohtimaan työhönvalmentajan tärkeyttä ja pyrkii saamaan resurssia toiminnan käynnistämiseen.

Pirkanmaan Työkykyhankkeessa pilotoitu Kangasalla ja Lempäälässä kehitysvammaisten työhönvalmennusta. Vuonna 2021 Kangasalla työllistymisprosentti 5,7 %, Lempäälässä 1,2 %. Tarkempia tuloksia ei ainakaan vielä löytynyt.

Kehitysvammaiset tarvitsevat työllistymiseen tukea ja panostamalla tähän voidaan päästä hyviin työllistymistuloksiin.

30000 TYÖIKÄISTÄ
KEHITYSVAMMAISTA

3000 TYÖLLISTETTÄVISSÄ
PALKKATYÖHÖN
OIKEANLAISELLA TUELLA

6000 TYÖTOIMINNASSA
TYÖKESKUKSISSA

2300 AVOTYÖ-
TOIMINNASSA

600 PALKKA-
TYÖSSÄ

Kehitysvamma-
liitto

**Meijän kyvyt käyttöön
–hanke Kiittää!**